ו טוּר בְּשֵׁם רַבֵּנוּ תָּם (לה: תוד"ה ומי) וְהָרא"ש בְּפֶרֶק ב' דְּפְסָחִים (סי' יג).

וְאָסוּר לְהַשְׁהוֹת הַמַּצּוֹת (טז) אֵין נוֹהֲגִין רַק לְאַחַר (ח) [ח] אֲפִילּוּ (יז) בְּעוֹדָן חַמִּין, (יח) וְאֵין לְשַׁנּוֹת אִם לֹא בְּיָצִים (יג) וּשְׁאָר מַשְׁקִים, בֻּלָּם (יד) הָווּ בִּכְלַל מַיִם פְּרוֹת. הַגָּהּ: וּבְמִדִּינוֹת אֵלּוּ (טו) אֵין נוֹהֲגִין לְלוּשׁ בְּמֵי פֵּרוֹת, וַאֲפִלּוּ לְקִטֵּף הַמַּצּוֹת (טז) אֵין נוֹהֲגִין רַק לְאַחַר (ח) [ח] אֲפִיתָן. (יז) בְּעוֹדָן חַמִּין, (יח) וְאֵין לְשַׁנּוֹת אִם לֹא בְּיָצִים (יג) וּשְׁאָר מַשְׁקִים, בֻּלָּם (יד) הָווּ בִּכְלַל מַיִם פֵּרוֹת. הַגָּהּ: וּבְמִדִּינוֹת אֵלּוּ (טו) אֵין נוֹהֲגִין לָלוּשׁ בְּמֵי פֵּרוֹת, וַאֲפִלּוּ לְקִטֵּף הַמַּצּוֹת (טז) אֵין נוֹהֲגִין רַק לְאַחַר (ח) [ח] אֲפִיתָן. (יז) בְּעוֹדָן חַמִּין, (יח) וְאֵין לְשַׁנּוֹת אִם לֹא

## שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

בְּצִנּוֹן רַק שֶׁבְּפִי עֲקִבָּר, עַיֵּן שָׁם, וְלָכֵן יֵשׁ לְהַחְמִיר שֶׁלֹּא לֶאֱכֹל הַמַּצּוֹת אֲפִלּוּ אוֹפֶה קֹדֶם הַפֶּסַח, אִם יֵשׁ לָחֹשׁ שֶׁלֹּא הָיָה שִׁשִּׁים וְלֹא נִתְבַּטֵּל, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּשׁוּ"ת מַשְׁאַת מֹשֶׁה (או"ח) סִימָן ב' בְּדִין חֲשִׁישׁ שֶׁנִּמְצָא בְּהֶם תַּעֲרֹבֶת מֶלַח, עַיֵּן שָׁם: ד [ח] אֲפִיתָן. עַיֵּן בְּאֵר הַיֵּטֵב. וְעַיֵּן בְּשׁוּ"ת בֵּית יַעֲקֹב סִימָן ס"ט דְּכַשׁ"ס (לח:) מְבָאֵר דְּרִבִּיצִית שָׁם לִשְׁבָּעָה עֶשְׂרוֹנִים פְּחוֹת מִשְׁלִישׁ לֹא הֲוֵי מַצָּה עֲשִׁירָה, וְעַל קְטוּף שֶׁכַּשַּׁעוּר הַזֶּה יָכוֹל לְצֵאת בּוֹ יְדֵי חוֹבָה בְּדִיעֲבַד, אֲבָל לְכַתְּחִלָּה שֵׁשׁ לוֹ אַחֶרֶת אַף שֶׁלֹּא נַעֲשֵׂית לְשֵׁם מַצַּת מִצְוָה, יַקִּח מַצָּה אַחֶרֶת, עַיֵּן שָׁם. (וְעַיֵּן שֶׁכָּתַב דְּמִשְׁמַע דְּיוֹצֵא בּוֹ בְּדִיעֲבַד כו', וְלַעֲנִיַּית דַּעְתִּי לֵיתָא, דְּלִשְׁנָא דְּמַתְנִיתִין (לה.) חַלּוֹת תּוֹדָה כו' יוֹצְאִים בָּהֶם הַיְנוּ לְכַתְּחִלָּה). וְעַיֵּן שָׁם שֶׁכָּתַב שֶׁשִּׁבְעָה עֶשְׂרוֹנִים פְּחוֹת שְׁלִישׁ לְפִי עֶרֶךְ הַשִּׁעוּר חִלָּה הוּא שִׁלְשָׁה קְוָארְט רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּלִוָּה נִתְחַלֵּק רְבִיעִית שֶׁמָּן שֶׁהוּא בֵּיצָה וּמֶחֱצָה, וּלְפִי חֶשְׁבּוֹן שִׁעוּר חַלָּה הוּא אֶחָד מִקכ"ה בְּקִרוּב. וְעַיֵּן

## בַּאֵר הֵיטֵב

פֵּרוּשׁ כְּשֶׁמְּעָרָה לִכְלִי אֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מַשְׁקֶה טוֹפֵחַ אֲז אִם יֵשׁ מַיִם בַּיַּיִן שֶׁבַּכְּלִי הָעֶלְיוֹן רוֹאִים הַיַּיִן כְּאִלּוּ אֵינוֹ וְהַמַּיִם מְבַטְּלִים הַיַּיִן שֶׁל אֵינוֹ יְהוּדִי [עַיֵּן יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קכ"ו] (ז) קֹדֶם. מַשְׁמַע דְּאַף שֶׁנִּתְעָרֵב לְתוֹכוֹ לְאַחַר זְמַן הַבָּצִיר אֲפִלּוּ הָכִי נִתְבַּטֵּל. חק יַעֲקֹב (סק"י) וְכֵן כָּתַב אֲלִיָּה זוֹטָא (סק"א). אֲבָל אִם נִתְעָרֵב מַיִם בְּכָל שֶׁהוּא כְּמֵי פֵּרוֹת גַּ' שֶׁכָּתְבוּ שֵׁשָׁה שֶׁאִם אִבְּרָהָם (סק"ג). וְעַיֵּן סָעִיף קָטָן גַּ' מַה (ס) אֲפִיתָן. וּשְׁנֵי לֵילוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת נֶהֱגוּ אֲפוּר גַּם בְּזֶה, מִשּׁוּם גְּזֵרָה דְּמִצָּה עֲשִׂירָה. חק יַעֲקֹב (סק"ח) וּפְשׁוּט דְּאֵין חִלּוּק בֵּין חֶלֶב לִשְׁאָר מֵי פֵּרוֹת,

## בְּאוּר הֲלָכָה

* הוֹאִיל וּכְבָר נִתְבַּטְּלוּ וְכוּ'. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"י) שְׁפָתְבוּ בְּשֵׁם רֵב הָאַחֲרוֹנִים דְּמֵירֵי שְׁנִתְעָרְבוּ בְּשָׁעָה שֶׁהָיְתָה הַיַּיִן תּוֹסֵס. וְדַע דְּמִכָּל מָקוֹם יֵשׁ גַּם כֵּן כְּמָה אַחֲרוֹנִים שְׁמְּקָרְשִׁים דִּבְרֵי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ כְּפְשׁוּטוֹ, דַּאֲפִלּוּ בְּיַיִן גָּמוּר נָמֵי מְעוּט הַמַּיִם מִתְבַּטְּלִים בְּמֵי פֵּרוֹת, וּכְפִי שֶׁמְּשְׁמָע בָּאֱמֶת מִפְּשְׁטוּת לְשׁוֹן הַמְחַבֵּר שְׁפָּתַם הוֹאִיל וּכְבָר נִתְבַּטְּלוּ קֹדֶם שֶׁלָּשׁוּ הָעִסָּה, אַלְמָא דְּוַקָּא בְּשָׁעַת לִישַׁת הָעִסָּה אִם עֲרַב מְעַט מַיִם בְּהָעִסָּה שְׁנִּלּוֹשָׁה בְּיַיִן לֹא מִתְבַּטֵּל, וּמִשּׁוּם דְּלֹא שַׁיְיכָא שָׁם בְּטוּל שֶׁתֶּכֶף בְּהִצְטָרְפָם יַחַד עִם הָעִסָּה מַתְחִילִין לַעֲשׂוֹת פְּעֻלַּת הַחִמּוּץ עוֹד קֹדֶם שֶׁמַּסְפִּיקִין הַיַּיִן לְבַטֵּל הַמַּיִם, מַה שֶּׁאֵין כֵּן קֹדֶם שֶׁבָּאוּ לְהָעִסָּה שֶׁפִּיר מְבַטְּלִים הַמְרֻבִּים לְמִיעוּטָן וּכְשֶׁבָּא אַחַר כָּךְ הַיַּיִן לְעִסָּה הֲרֵי הִיא כְּמֵי פֵּרוֹת לְבַד. וְהָא דְּכָתַב הַמְחַבֵּר בְּסָעִיף ו' דְּחִשָּׁה שֶׁנִּמְצְאַת בְּדָבָשׁ וְכוּ' מַתִּר וּבִלְבַד שֶׁלֹּא נִתְעָרֵב בָּהֶם, אֵין כַּוָּנָתוֹ שֶׁלֹּא נִתְעָרֵב בָּהֶם אֲפִלּוּ מִקְּדֶם שֶׁלָּשׁוּ, אֶלָּא שֶׁלֹּא נִתְעָרֵב בָּהֶם בְּחִשָּׁה וּבְדָבָשׁ בְּשָׁעָה שֶׁהָיוּ מְעֹרָבִים וְכַנַּ"ל. עַיֵּן בַּהַגָּ"ה

## מִשְׁנָה בְּרוּרָה

דְּגַבֵּי יַיִן נָסָךְ נָצוֹק חָבוּר, דְּהַיְנוּ אִם מְעָרָה יִשְׂרָאֵל יַיִן מִכַּדּוֹ לְכַדּוֹ שֶׁל עַכּוּ"ם וּבוֹ מַשְׁקֶה טוֹפֵחַ נָאֱסָר הַיַּיִן שֶׁבְּכַדּוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁעַמּוּד הַנָּצוֹק מְחַבֵּר בֵּין הַיַּיִן שֶׁבַּכְּלִי הָעֶלְיוֹן לַיַּיִן שֶׁבַּכְּלִי הַתַּחְתּוֹן וְרוֹאִים כְּאִלּוּ הַיַּיִן שֶׁל אִסּוּר מְעָרֵב בַּהֶתֵּר, אֲבָל כְּשֶׁיֵּשׁ גַּם מַיִם בַּכְּלִי שֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּשִׁעוּר שֶׁיְּכֹל לְבַטֵּל הַיַּיִן בַּכְּלִי שֶׁל עַכּוּ"ם (וְהַיְנוּ שִׁשִּׁים פְּעָמִים, וּלְחַד דֵּעָה בְּשִׁשָּׁה פְּעָמִים סָגֵי עַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קכ"ו (ס"ו)) שָׁרֵי, דְּכָל מִינוֹ וּמִינוֹ וְשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ, אָמְרִינַן סָלֵק אֶת מִינוֹ כְּמִי שֶׁאֵינוֹ וְשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ רָבָה עָלָיו וּמְבַטְּלוֹ: (י) הוֹאִיל וּכְבָר נִתְבַּטְּלוּ וְכוּ'. רֹב הָאַחֲרוֹנִים הִסְכִּימוּ דִּבְעָלְמָא לֹא מְהָנֵי בְּטוּל בְּמַיִם שֶׁנִּתְעָרְבוּ בְּמֵי פֵּרוֹת, וְכָל שֶׁיֵּשׁ בְּמֵי פֵּרוֹת אֲפִלּוּ מַשֶּׁהוּ מַיִם כְּבָר נִשְׁתַּנָּה טִבְעוֹ וְיָכוֹל לְהַחְמִיץ עִסָּה, וּמִמַּהֵר עוֹד (י) לְהַחְמִיץ יוֹתֵר, וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְהַחְמִיר לְכַתְּחִלָּה שֶׁלֹּא לָלוּשׁ בָּהֶם וְכַנַּ"ל (ס"ב), וְהָכָא שֶׁאֲנִי שֶׁמִּתְעָרֵב הַמַּיִם בַּיַּיִן עַד שֶׁלֹּא נִגְמְרָה עֲשִׂיָּתָהּ, דְּהַיְנוּ (יפ) בְּעוֹדָנָהּ תִּירוֹשׁ וְאַחַר כָּךְ תּוֹסֵס הַיַּיִן וְנִתְהַפֵּךְ (יג) הַמַּיִם גַּם כֵּן לְיַיִן, וּלְהָכִי נָחְשָׁב הַכֹּל לְיַיִן. וּלְפִי זֶה אִם נִתְעָרֵב הַמַּיִם בְּיַיִן אַחַר הַתְּסִיסָה, בְּוַדַּאי אֵין עוֹד לְאוֹתוֹ יַיִן דִּין מֵי פֵּרוֹת: (יא) קֹדֶם שֶׁלָּשׁוּ הָעִסָּה. דְּאִם נִתְעָרֵב מַיִם כָּל שֶׁהוּא בְּמֵי פֵּרוֹת בְּשָׁעַת לִישָׁה, לְכֻלֵּי עָלְמָא לֹא נִתְבַּטֵּל הַמַּיִם. וּלְשׁוֹן הַמְחַבֵּר אֵינוֹ מְדֻקְדָּק כָּל כָּךְ לְפִי מַסְקָנַת רֹב אַחֲרוֹנִים הַנַּ"ל, דַּאֲפִלּוּ בְּקֹדֶם לִישָׁה לֹא נִתְבַּטֵּל, דְּכָל טַעַם הַבְּטוּל הוּא רַק מִשּׁוּם שֶׁנִּתְעָרֵב בְּיַיִן בְּשָׁעָה שֶׁהַיַּיִן תּוֹסֵס וְנִתְהַפֵּךְ הַמַּיִם לְיַיִן וְכַנַּ"ל וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה. א) וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּיַיִן צְמוּקִים אוֹ (יג) דָּבָשׁ צְמוּקִים אַף שֶׁנַּעֲשִׂים עַל יְדֵי מַיִם, כַּיַּיִן שֶׁנִּשְׁתַּנָּה טַעְמוֹ לְגַמְרֵי הֲרֵי כְּמֵי פֵּרוֹת גְּרִידָא כִּי הַמַּיִם שֶׁשָּׁרוּ בָּהֶם הַצְּמוּקִים נִשְׁתַּנָּה בְּרִיָּתָם, (יד) וְדַוְקָא אַחַר שֶׁכְּבָר נִגְמַר תְּסִיסָתָם וְכַנַּ"ל (סק"י) לְעִנְיַן יַיִן עֲנָבִים (דְּאִי לָאו הָכִי לֹא מִקְרֵי מֵי פֵּרוֹת], וְגַם שֶׁלֹּא נִשְׁפַּךְ בּוֹ עוֹד מַיִם אַחַר כָּךְ, (טו) וְדַוְקָא כְּשֶׁהַצְּמוּקִים הֵם הָרַבֶּה, שֶׁאִם הֵם אֶחָד מִשִּׁשָּׁה בַּמַּיִם פְּשִׁיטָא דְּנָחְשָׁב זֶה כְּמֵי פֵּרוֹת עִם מַיִם וּמַחְמִיר. (טז) וְיֵשׁ מַאֲחֲרוֹנִים שֶׁמַּחְמִירִין (יז) בְּצְמוּקִין בְּכָל גַּוְנֵי וְסוֹבְרִין דְּמֵי צְמוּקִין לֹא נָחְשָׁב מֵי פֵּרוֹת, (יח) וְעַל כֵּן כָּל בַּעַל נֶפֶשׁ יַחְמִיר שֶׁלֹּא לֶאֱכֹל מַצָּה שֶׁנִּלּוֹשָׁה בָּהֶן, רַק לְמִכֹּר אוֹ לְשָׁהוֹת עַד אַחַר פֶּסַח, וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ לְקַמֵּיהּ בְּסָעִיף ו' (ס"ק כג) לְעִנְיַן מֵי דְּבַשׁ: ד (יב) מֵי בֵּיצִים וְכוּ'. דְּסָלְקָא דַּעְתָּךְ דְּנָרוּעַ מִמֵּי פֵּרוֹת (יט) לְפִי שֶׁהָעִסָּה תּוֹפַחַ מִמֶּנּוּ, קָא מַשְׁמַע לָן דְּאֵין זֶה חִמּוּץ: (יג) וּשְׁאָר מַשְׁקִים. דְּכָל שֶׁאֵינוֹ מִתּוֹלְדוֹת הַמַּיִם אֵינוֹ מַחְמִיץ, וְיִתְבָּאֲרוּ פְּרָטֵי דָּבָר זֶה לְקַמָּן סִימָן תס"ו (ס"ה), עַיֵּן שָׁם: (יד) הָווּ בִּכְלַל מֵי פֵּרוֹת. וְשַׁיָּכָא בְּהוּ דִּינֵי הַמַּבְאָרִים בְּסָעִיף א' וּב': (טו) אֵין נוֹהֲגִין לָלוּשׁ וְכוּ'. דְּחוֹשְׁשִׁין (כ) לְכַתְּחִלָּה לְסְבָרַת הָנֵי פּוֹסְקִים דְּסְבִירָא לְהוּ דְּמֵי פֵּרוֹת בְּלִחוּדֵיהוּ גַּם כֵּן מַחְמִיצִים וּמְמַהֲרִין גַּם כֵּן לְהַחְמִיץ. וְגַם חוֹשְׁשִׁין שֶׁמָּא נִתְעָרֵב בָּהֶם מְעַט מַיִם דִּלְכֻלֵּי עָלְמָא מַחְמִיץ: (טז) אֵין נוֹהֲגִין וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר לְמִשַּׁח אֶת פְּנֵי הַמַּצּוֹת בְּמֵי פֵּרוֹת, (כפ) אַף שֶׁהוּא דָּבָר מוּעָט: (יז) בְּעוֹדָן חַמִּין. ב) וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּגַם בָּזֶה יֵשׁ לְזָהֵר מִלְּקְחָן דְּלֵילוֹת רִאשׁוֹנוֹת לְכַזַּיִת שֶׁל חוֹבָה, דְּהָוֵי (כג) כְּעֵין מַצָּה עֲשִׂירָה, וּבִקְרָט (כג) כְּשֶׁמַּחֲזִירִין אַחַר כָּךְ שׁוּב לַתַּנּוּר: (יח) וְאֵין לְשַׁנּוֹת. וּכְפִי הַמְּנָהָג, (כד) אֲפִלּוּ כְּבָר לָשָׁה וַאֲפָאָהּ מִיָּד אֵין

## שַׁעַר הַצִּיּוּן

ג (י) פְּרִי חָדָשׁ וּמַשֶּׁהוּ יְהוּדָה (סק"ה): (יפ) כָּתַב הַמַּשֶּׁה יְהוּדָה (סק"י) בְּשֵׁם כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה וּפְרִי חָדָשׁ דְּהוּא בְּתוֹךְ שְׁלֹשָׁה יָמִים לְדִרְיכָתוֹ וְנִקְרָא יַיִן מִגִּתּוֹ כְּדִלְקַמָּן סִימָן תקנ"ב סָעִיף ב', אֲבָל אַחַר שְׁלֹשָׁה יָמִים אַף שֶׁעֲדַיִן אַרְבָּעִים יוֹם נִקְרָא תִּירוֹשׁ לְעִנְיַן נְסָכִים, מִכָּל מָקוֹם לְעִנְיַנֵנוּ מִקְרֵי יַיִן גָּמוּר וְשׁוּב לֹא יִתְבַּטֵּל בּוֹ: (יג) אֲבָל אָסוּר לָלוּשׁ בְּיַיִן זֶה בְּשָׁעָה שֶׁהוּא תּוֹסֵס עֲדַיִן, כְּיַיִן שֶׁהַמַּיִם שָׁבוּ לְתוֹכוֹ לֹא נִשְׁתַּנָּה לִהְיוֹת יַיִן: (יג) שְׁשׁוֹרִין אוֹתָן בְּמַיִם תְּחִלָּה וְאַחַר כָּךְ סוֹחֲטִין אוֹתָם וְיוֹצֵא מֵהֶם דְּבָשָׁן עִם הַמַּיִם שֶׁנִּבְלְעוּ בָּהֶן, וְאַחַר כָּךְ מְבַשְּׁלִין אֶת הַמֹּהַל הַנִּסְחָטִין מֵהֶם עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה דְּבָשׁ: (יד) חֵי אָדָם (כלל קכו ס"ח): (מו) שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק"י): (מז) עַיֵּן בְּבְרֵכַי יוֹסֵף (סק"ד) וּבְשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (שם): (יז) וְהוּא הַדִּין בְּדָבָשׁ צְמוּקִין: (יח) חֵי אָדָם (שם). וְגַם הַמַּשֶּׁה יְהוּדָה (שם) שְׁפָּסַק דְּהָנֵי מֵי פֵּרוֹת, מְסַיְּם דְּעַל כָּל פָּנִים צָרִיךְ אָמַן לְיַדַּע שִׁעוּר הַמַּיִם וְשִׁעוּר הַזְּמַן וְדַהֲיְינוּ כְּמָה מַשְׁךְ תְּסִיסָתָן לְיַדַּע מָתַי נִתְהַפֵּךְ הַמַּיִם לְיַיִן]: ד (יט) פּוֹסְקִים: (כ) אַחֲרוֹנִים וְכֵן כָּתַב בְּבֵאוּר הַגְּרַ"א: (כא) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד). וּמִכָּל מָקוֹם עֲדַיִן אֵינוֹ מַיְשִׁיב לְדִידַן דְּסָקְסְקִינַן דַּאֲפִלּוּ בְּמְעַט מַיִם מְמַהֵר לְהַחְמִיץ, וַאֲפִלּוּ בְּקִטּוּף שֶׁאֵינוֹ מְעֹרָב רַק מִלְּמַעְלָה גַּם כֵּן כָּתַבְנוּ (בי"ח ל"

---

**לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א)** בשו"ע הרב (ס"ב) כתב בדין יין צימוקים: במה דברים אמורים בצמוקים שהם ענבים שלימים, אלא שנכמשו ועדיין כל כחם בהם כיון שלא נדרכו מעולם, לפיכך כוחם חזק להפך את המים שנשרו בהם להיות כמו יין ממש. אבל ענבים שנדרכו ונעצרו בגת על ידי קורה ואחר כך נתן מים על החרצנים, אפילו אם הוא בענין שמותר לקדש עליהן, אף על פי כן לא נתהפכו להיות יין ממש, אלא הרי הן כיין מזוג במים. שהרי אין מקדשין עליהן אלא אם כן נתן עליהם שלשה מדות מים ואחד"כ מצא ארבעה, שהרביעית היא יין שיצא מן החרצנין לתוך המים, והרי זה כדרך מזיגת היין, שאין שותין אותו כשהוא חי אלא מוזגין אותו שלשה חלקים מים ואחד יין. ואין כח היין ולא כח החרצנים חזק כל כך להפך את המים שנשרו בהם להיות כמו יין ממש, והרי דינם כיין מעורב במים לענין חמץ. **ב)** וכתב בשו"ע הרב (ס"ח): ויש נוהגין שלא לקטף בשני ימים הראשונים [כלל אפילו שלא לצורך מצות מצוה] אפילו לאחר אפייתן, גזירה שמא יקח אותה למצות מצוה, והן פסולות. ועיין בשעה"צ (סוף ס"ק כב).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

# הִלְכוֹת פֶּסַח סִימָן תסב

סד. בְּאֵר הַגּוֹלָה

בְּשָׁעַת הַדָּחַק (יט) לְצָרְכֵי חוֹלֶה אוֹ זָקֵן הַצָּרִיךְ לָזֶה: **ה** יְהַלֵּשׁ עִסָּה (כ) בְּמֵי פֵּרוֹת, טוֹב לַעֲשׂוֹתָהּ (ט) פָּחוֹת מִשְּׁעוּר עֶשְׂרוֹן כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּתְחַיֵּב בְּחַלָּה: **ו** (כא) חִטָּה שֶׁנִּמְצֵאת בְּדָבֵשׁ אוֹ (י) [יא] בְּיַיִן וְחָמֵץ, (כב) מֻתָּר

ז סמ״ק סימן רי״ט בשם רבנו נתנאל מפני שאינה מקבלת טמאה ואסור לשרפה ואסורה

לְטַמֵּאִים כִּדְלַעֵיל בְּסוֹף סִימָן תנ״ז בְּהַגָּ״ה, עַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן שכ״ד (ס״ד). **ח** טוּר וּדְלֹא כְּהַיְרוּשַׁלְמִי (פרק ב ה״ז) וְכֵן כָּתַב הָרא״ש בְּפֶרֶק ב׳ דְּפְסָחִים (הי״ג).

## בְּאֵר הֵיטֵב

דְּלֹא כְּעוֹלַת שַׁבָּת (סק״ג): **ה (ט) פָּחוֹת.** וְט״ז (סק״ב) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) כָּתְבוּ דְּיִפְרִישׁ בְּלֹא בְּרָכָה וְיִלּוֹשׁ כַּשִּׁעוּר. עַיֵּן חק יַעֲקֹב (סק״ט): **ו (י) בְּיַיִן.** וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים כָּשֵׁם הָרַשְׁבָּ״ץ (בית שמרונה מאמר חמץ ח״ג ד״ה והנה) דְּיַיִן צְמוּקִים אוֹ דְּבַשׁ צְמוּקִים שֶׁנַּעֲשָׂה עַל יְדֵי מַיִם שֶׁנִּשְׁתַּנָּה טַעְמוֹ לְגַמְרֵי, הֲוֵי כְּמֵי פֵּרוֹת גְּרִידָא כִּי הַמַּיִם שֶׁשָּׁרוּ בָּהֶם הַצְּמוּקִים נִשְׁתַּנָּה בְּרִיָּתָם, וְכֵן הַסְּכָמַת הַמַּגִּ״ט (ח״א סי׳ תנב) וּמַהֲרִי״ט (ח״ב או״ח סי׳ ב). וְהָכָא צְבִי בְּתִשְׁבֻּתוֹ סִימָן (ק״א) [ק״מ] כָּתַב לְהַלָּכָה לְמַעֲשֶׂה דְּבָיִן צְמוּקִים שֶׁלָּנוּ אָסוּר לְלוֹשׁ בְּפֶסַח, כִּי אֵין דִּינוֹ כְּיַיִן גָּמוּר אֶלָּא כְּיַיִן מָזוּג, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּיֵד אַהֲרֹן (הגב״י). וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ח) שֶׁהִנִּיחַ בְּצָרִיךְ עִיּוּן בְּחִטָּה שֶׁנִּמְצֵאת בְּמֵי דְּבַשׁ שֶׁקּוֹרִין מע״ד וּכְהָאי גַּוְנָא, אִי מִיקְרֵי מֵי פֵּרוֹת כֵּיוָן שֶׁנִּשְׁתַּנָּה טַעְמוֹ עַל יְדֵי בִּשּׁוּל. וְט״ז הֵבִיא מַעֲשֶׂה פַּעַם אֶחָד הֵבִיא מִשָּׁרֶת כְּלִי עִם דְּבַשׁ הַנִּקְרָא מע״ד לִשְׁתּוֹת וְנִמְצָא בּוֹ חִטָּה אַחַת, וְהַהִיר הַדְּבַשׁ לִשְׁתּוֹת לְפִי שֶׁאֵין אוֹסְרָת בְּצוֹנֵן. עַיֵּן סִימָן תס״ו (ס״ז) סָעִיף קָטָן (י״ז) [י״ח] בַּבֵּאוּרִים. וּלְעִנְיַן אִם נִמְצָא חִטָּה בְּשִׁמֶּן אֲפוּי רוֹתְחִים, בְּשֶׁל״ה (מסס פסחים, נר מצוה אות כג) אוֹסֵר מֵאַחַר שֶׁהָיְתָה שְׁרוּיָה בְּמַיִם. וְאֵלֶיהָ זוּטָא (סק״ג) כָּתַב שֶׁנָּזְקְנוּ פֶּסֶק לְהַשָּׁהוֹתוֹ אַחַר פֶּסַח. וּבְתִשְׁבֹּצֶת צֶמַח צֶדֶק סִימָן קכ״ב פֶּסֶק לְהַתִּיר דְּהַמַּיִם כְּבָר נִתְנַגְּבוּ, עַיֵּן שָׁם, וְכֵן כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) לְהַתִּיר, וְסַיִּם אַף בְּמִינֵי טִגּוּן שֶׁשּׁוֹרִין הַמַּצָּה בְּמַיִם וְאַחַר כָּךְ סוֹחֲטִין אוֹתָם וְלָשִׁין אוֹתָם בְּשֶׁמֶן וְנָפַל לְתוֹכָהּ חִטָּה, יֵשׁ לְהַחְמִיר דְּנִשְׁאָרִין בְּתוֹכוֹ מַיִם בְּעֵין דְּאִי אֶפְשָׁר לְסָחֲטָן לַגְמָרֵי, עַד כָּאן. אֲבָל הַפֵּרוֹת חָדָשׁ סוֹף סִימָן תס״ז (סט״ז) דַּעְתּוֹ לְהַחְמִיר כִּדְבָרֵי הַשְּׁלָ״ה וְעַיֵּן בֵּית יַעֲקֹב סִימָן צ״ט. נִשְׁאֲלְתִּי עַל לְעִקֵּ״ךְ שֶׁנִּלּוֹשׁ בְּדֶבֶשׁ בְּלִי מַיִם שֶׁשָּׁכַח וְלֹא הִכְרוּ קֹדֶם פֶּסַח מַה דִּינוֹ. וְאָמַרְתִּי לְמַכֵּר אוֹתָם לְאֵינוֹ יְהוּדִי, מַאַחַר שֶׁלֹּא נִזְהַר בִּשְׁעַת לִישָׁה לְלוֹשׁ אוֹתָהּ עַל דַּף שֶׁאֵינוֹ שֶׁל חֹמֶץ

## שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

בְּחק יַעֲקֹב (סק״ב) שֶׁכָּתַב שֶׁכָּל שֶׁהַמֵּי פֵּרוֹת נִתְבַּטְּלוּ בְּשִׁשִּׁים הֵנִי לְחֶם עֹנִי, וְאַף עַל גַּב דִּבְלַחְמֵי תּוֹדָה הוּא פָּחוֹת כּוֹ׳. וְלִפּוֹם רִיהְטָא נִרְאֶה דְּדַוְקָא אִם הוּא פָּחוֹת מִשִּׁשִּׁים בְּמַיִם, אֲבָל אִם הוּא פָּחוֹת מִשִּׁשִּׁים מֵחֲמַת הַקֶּמַח אֶפְשָׁר שֶׁיֵּשׁ לָחֹשׁ שֶׁהַקֶּמַח אֵינוֹ מְבַטֵּל מַה שֶּׁנִּלּוֹשׁ עִמּוֹ, דְּלִטְעָמָא עֲבִיד, כִּדְאִמְרִינַן בְּכֵיצָה (לט.) דְּמַיִם וּמֶלַח לֹא בָּשִׁילִי גַּבֵּי עִסָּה, וְאִם כֵּן כֵּיוָן שֶׁהַשְּׁמֶן נָתַן טַעַם בַּמַּיִם שֶׁלָּשׁוּ בָּהֶם הַחִטִּים, לֹא נִתְבַּטֵּל מֵחֲמַת רִבּוּי הַקֶּמַח בְּשִׁשִּׁים, רַק דְּמִצַּד הָרִבּוּי עַל כָּל פָּנִים לֹא מִיקְרֵי מֵצָּה עֲשִׁירָה, וְאִם כֵּן גַּם לְדִידָן בְּמִצָּה יֵשׁ לוֹמַר כֵּן: **ו (י) בְּיַיִן.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּמַהֲרַי״ט (סי׳ סד) כְּתָב דְּאִם שָׁרְשָׁה בְּמֵי פֵּרוֹת כֵּיוָן שֶׁנִּשְׁתַּנָּה טַעְמוֹ עַל יְדֵי בִּשּׁוּל. וְט״ז הֵבִיא מַעֲשֶׂה פַּעַם אֶחָד הֵבִיא מִשָּׁרֶת כְּלִי עִם דְּבַשׁ הַנִּקְרָא מע״ד לִשְׁתּוֹת וְנִמְצָא בּוֹ חִטָּה אַחַת, וְהַהִיר הַדְּבַשׁ לִשְׁתּוֹת לְפִי שֶׁאֵין אוֹסֶרֶת בְּצוֹנֵן. עַיֵּן סִימָן תס״ו (ס״ז) סָעִיף קָטָן (י״ז) [י״ח] בַּבֵּאוּרִים. וּלְעִנְיַן אִם נִמְצָא חִטָּה בְּשִׁמֶּן אֲפוּי רוֹתְחִים, בְּשֶׁל״ה (מסס פסחים, נר מצוה אות כג) אוֹסֵר מֵאַחַר שֶׁהָיְתָה שְׁרוּיָה בְּמַיִם. וְאֵלֶיהָ זוּטָא (סק״ג) כָּתַב שֶׁנָּזְקְנוּ פֶּסֶק לְהַשָּׁהוֹתוֹ אַחַר פֶּסַח. וּבְתִשְׁבֹּצֶת צֶמַח צֶדֶק סִימָן קכ״ב פֶּסֶק לְהַתִּיר דְּהַמַּיִם כְּבָר נִתְנַגְּבוּ, עַיֵּן שָׁם, וְכֵן כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) לְהַתִּיר, וְסַיִּם אַף בְּמִינֵי טִגּוּן שֶׁשּׁוֹרִין הַמַּצָּה בְּמַיִם וְאַחַר כָּךְ סוֹחֲטִין אוֹתָם וְלָשִׁין אוֹתָם בְּשֶׁמֶן וְנָפַל לְתוֹכָהּ חִטָּה, יֵשׁ לְהַחְמִיר דְּנִשְׁאָרִין בְּתוֹכוֹ מַיִם בְּעֵין דְּאִי אֶפְשָׁר לְסָחֲטָן לַגְמָרֵי, עַד כָּאן. אֲבָל הַפֵּרוֹת חָדָשׁ סוֹף סִימָן תס״ז (סט״ז) דַּעְתּוֹ לְהַחְמִיר כִּדְבָרֵי הַשְּׁלָ״ה וְעַיֵּן בֵּית יַעֲקֹב סִימָן צ״ט. נִשְׁאֲלְתִּי עַל לְעִקֵּ״ךְ שֶׁנִּלּוֹשׁ בְּדֶבֶשׁ בְּלִי מַיִם שֶׁשָּׁכַח וְלֹא הִכְרוּ קֹדֶם פֶּסַח מַה דִּינוֹ. וְאָמַרְתִּי לְמַכֵּר אוֹתָם לְאֵינוֹ יְהוּדִי, מַאַחַר שֶׁלֹּא נִזְהַר בִּשְׁעַת לִישָׁה לְלוֹשׁ אוֹתָהּ עַל דַּף שֶׁאֵינוֹ שֶׁל חֹמֶץ

זֶה נוֹלֵד בּוֹ חֲרִיפוּת וְיִהְיֶה גְּרָמָא לַעֲשׂוֹת לְהַחְמִיץ יוֹתֵר מִמֵּי פֵּרוֹת עִם מַיִם עַיֵּן שָׁם, וְשָׁם כָּתַב גַּם כֵּן בְּצִנְעָן מֵי צְמוּקִים דִּינָם כְּמֵי פֵּרוֹת לְחוּד, וְצָתָם נָמֵי כְּמוּתָהּ, וּלְמָאן דְּאָמַר שֶׁמִּכָּל מָקוֹם צָרִיךְ לְזַהֵר לְשָׁהֲרָם מֵחֲמִיר, אִם כֵּן הוּא הַדִּין הַשָּׂכָר הַיּוֹצֵא עַל יְדֵי הַצָּנָה. וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה לְהַחְמִיר שֶׁעַל יְדֵי מַצָּה בְּשֶׁמֶן אֲפִלּוּ עִם מַיִם מֵחֲמִיצִין אֲפִלּוּ עִם מְעַט מַיִם וְלָכֵן אָסוּר, עַיֵּן שָׁם. וְנִרְאֶה שֶׁזֶּה כְּדִבְרֵי הַשְּׁלָ״ה (מסס פסחים, נר מצוה אות כג) כְּשֶׁהַשֶּׁמֶן הָיָה רוֹתֵחַ

## מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְאָכְלָהּ בְּפֶסַח אֶלָּא יַשְׁהֲנוּ עַד לְאַחַר הַפֶּסַח: **(יט) לְצָרְכֵי חוֹלֶה וְכוּ׳.** מִיהוּ (כה) יֹאפֶם מִיָּד וְכַנַּ״ל. וְדַוְקָא בְּמֵי פֵּרוֹת לְחוּדַיְהוּ (כו) אֲבָל בְּמֵי פֵּרוֹת עִם מַיִם אֵין לָלוּשׁ לְכַתְּחִלָּה אֲפִלּוּ בְּשָׁעַת הַדָּחַק: **ה (כ) בְּמֵי פֵּרוֹת וְכוּ׳.** הֵיְנוּ (מ) בְּמֵי בֵיצִים וּשְׁאָר מֵי פֵּרוֹת דְּבָרִים שֶׁאֵינָם מִשְׁבָּעָה מַשְׁקִין שֶׁמְּמַנָּם י״ד שָׁחַ״ט דַּ״ם [וּמְבֹאָרִים לְעֵיל בְּסִימָן קנ״ח (ס״ד)]. וְהַטַּעַם דְּעַל יְדֵי מֵי פֵּרוֹת אֵין הָעִסָּה מְכַשֶּׁרֶת לְקַבֵּל טֻמְאָה וְנִשְׁאֶרֶת הַחַלָּה טְהוֹרָה, וְאֵין לוֹ שׁוּם עֵצָה אַחֵר כָּךְ מַה לַּעֲשׂוֹת בָּהּ, לְשָׂרְפָהּ אֵינוֹ יָכוֹל שֶׁאֵין שׂוֹרְפִין קָדָשִׁים טְהוֹרִים, וּלְאָכְלָהּ אֵינוֹ יָכוֹל שֶׁרָבָן טְמֵאֵי מֵתִים הֵן. וּבְשָׁאַר יְמוֹת הַשָּׁנָה יֵשׁ עֵצָה שֶׁיִּתֵּן בְּעֵת הַלִּישָׁה גַּם מְעַט מַיִם וּמְמַלֵּא

## שַׁעַר הַצִּיּוּן

**(מט) דְּצָרִיךְ לָחֹשׁ לְדַעַת רַשׁ״י** (לו. ד״ה אין לשין אות): **(מט) עוֹלַת שַׁבָּת** (סק״ה) **וְאֵלֶיהָ** רַבָּה (סק״ד). **וְעַיֵּן בְּעוֹלַת שַׁבָּת** (שם) **שֶׁכָּתַב דְּאֶפְלּוּ בְּקִשּׁוּי שֶׁהוּא דָּבָר מוּעָט נָמֵי דִּינוֹ כְּמֵי פֵּרוֹת עִם מַיִם, וּכְמַאֲמָר מָרְדְּכַי** (סק״ו) **מְצֻדָּד לְהַקֵּל בָּזֶה: ה (מ)** בְּאֵר הַגּוֹלָה (סק״ה) **וּמָגֵן אַבְרָהָם** (סק״ה) **וּפְרִי חָדָשׁ וְהַגְּרַ״א.** וְיֵשׁ מֵאַחֲרוֹנִים שֶׁכָּתְבוּ דְּטַעַם הַמְחַבֵּר מְשׁוּם דְּיֵשׁ מְקַצָּת פּוֹסְקִים שֶׁסּוֹבְרִים דְּאִם לָשׁ בְּמֵי פֵּרוֹת [שְׁאֵינָם מִשְׁבָּעָה מַשְׁקִין] אֵינוֹ חַיָּב בְּחַלָּה, וְאַף דִּבְדִיעֲבַד אִם לָשׁ קָיְמָא לַן דְּחַיָּב בְּחַלָּה, מִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה טוֹב לָצֵאת גַּם דֵּעָה זוֹ וְעַל כֵּן יָלוּשׁ פָּחוֹת מִכַּשִּׁעוּר. וּלְבָאוּר זֶה הִסְכִּים גַּם הַבַּיִת מֵאִיר וְנָטָה קְצָת מִדִּבְרֵי הַחק יַעֲקֹב (סק״ט): **(מא) וּמֵימֵי שְׁיֵרִי דְּבָשׁ וּשְׁאָר דְּבָרִים מִשְׁבָּעָה מַשְׁקִים אֵין לוֹ, דְּאִם לֹא כֵּן יָצְרַב עִמָּהֶם:** **ו (מא)** פְּרִי חָדָשׁ וְחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah